

ההסכם הקיבוצי ופרשנותו

תקציר תוכן הענינים

נושא	עמ'
כללי	א2
הסכם קיבוצי - פקיעת תוקף וביטול	15
תחולת הסכם קיבוצי	18
התערבות בכריתתו או בתוכנו של הסכם קיבוצי	20ד(2)
דרכי פירוש של הסכם קיבוצי	22ב
שונות	232ד
הפניות : פסיקה לענין זכויות כפויות (קוגנטיות) מכוח הסכם קיבוצי ראה בפרק 10.1.5 להלן. לענין זכות המעביד לנהל (פררוגטיבת הניהול), ראה בפרק 10.1.6.1 לקובץ.	

תוכן ענינים מלא

כללי

הגדרת הסכם קיבוצי	א2
הענינים המוסדרים בהסכם קיבוצי	4
חתימה על הסכם קיבוצי בראשי תיבות	6
תנאי מתלה בהסכם קיבוצי	6(1)
כריתת חוזים אישיים בנוסף על הסכם קיבוצי - האם מותר?	א6
חוזה אישי המוסיף על הוראותיו של הסכם קיבוצי (בין לטובת העובד ובין לטובת המעביד) - סעי' 22 לחוק	ב6
שני חלקים להסכם הקיבוצי - אובליגטורי ונורמטיבי - סעיף 19 לחוק	16
הצדדים להסכם קיבוצי - סעיף 1 רישא לחוק הסכמים קיבוציים	18
פעולת ארגון לכריתת הסכם קיבוצי באמצעות אורגנים	10
יישום הוראות הסכם קיבוצי - מסמכים שלא נרשמו וועדות פריטטיות - הפניות	11
אי-רישום - הסדר קיבוצי	12
הסכם שלא הוגש לרישום מהווה הסדר קיבוצי ו"תנאי מכללא" (ראה לענין תנאים מכללא בפרק 10.1.6.1 לקובץ)	13
תחילתו של הסכם קיבוצי - סעיף 11 לחוק	13
על תחילה רטרואקטיבית - סעיף 11 לחוק	13

הסכם קיבוצי - פקיעת תוקף וביטול

תקופת תוקפו של הסכם קיבוצי - מסויימת ו/ או בלתי- מסויימת	15
הפניה לסעיפים 10 ו- 12 - 14 לחוק - מקור סמכות לביטול	15
ביטול הסכם מכוח הוראה שבו עצמו - התניה על הוראת סעיף 13 לחוק	15
כוחו של הסכם קיבוצי מאוחר - ביטול, שינוי או המשכת-תוקפו של הסכם קודם	16
10.1.2	1

18	אין סמכות לבטל באמצעות הסכמה דיונית
18	מגבלות על הכוח לבטל הסכם קיבוצי
18	התניה על הוראות סעיפים 13 ו-14 לחוק
18	הגבלת היקף הביטול - הסכם מלא, חלק מהסכם, ו/או הסכם אחד מבין רבים
18	הגשה לרישום של הודעת ביטול ותוקפה
18	צורת הביטול
18	הגופים המוסמכים ליתן הודעת ביטול
18	התפרקות ארגון מעבידים - השפעתה על תוקפו של הסכם קיבוצי כללי
18	כללי פרשנות לענין ביטול
18	הסכם אשר אין נפקות להארכת תוקפו

תחולת הסכם קיבוצי

18	תחולה כפויה (קוגנטית) של הסכמים קיבוציים
18	סייג לקוגנטיות - מכוח תום לב
18	תחולה הנגזרת מזהות הצדדים, מהסמכתם, מהסמכתם ומהשתק פלוגתא
18	תוכן ההסכם (והחלתו בפועל?) כמקור להיקף התחולה - והגבלת הכוח להוציא עובדים (וכן פסיקה לענין "דירוג מקצועי", ותחולה על בעלי חוזים אישיים)
20	הוכחת חברות בארגון לצורך החלת הסכם קיבוצי כללי - סעיף 17 לחוק
20	תחולת הסכם קיבוצי כללי על מעביד המצטרף לארגון מעבידים או פורש ממנו
20	תחולת הסכם קיבוצי על גימלאים ועובדים לשעבר
20	תחולת הסכם קיבוצי וצו הרחבה - יחסי גומלין

התערבות בכריתתו או בתוכנו של הסכם קיבוצי

	הפניה: לענין בטלות הסכם קיבוצי מכוח סעיף 29 לחוק יסודות התקציב, ראה בפרק 5.1 לקובץ.
20	מתן תוקף להסכמות קיבוציות - כלל מדיניות
20	מניעת כריתתו של הסכם קיבוצי
20	פיקוח שיפוטי על תכנם של הסכמים קיבוציים, חקיקה אוטונומית, תקנת הציבור ואי-חוקיות
21	התערבות לטובת עובד
22	אפלייה פסולה מול עקרון השיוויון

דרכי פירוש של הסכם קיבוצי

22	פירוש הסכם קיבוצי - העיקרים המנחים
	כללים לפירוש החלק הנורמטיבי (המסדיר את זכויות הפרט) - ומתן מעמד מכריע לעמדת הצדדים הקיבוציים?
25	על פירוש החלק האובליגטורי של הסכם קיבוצי
29	(המשך בעמוד א2)

נושא	עמ'
פסק דין המפרש הסכם קיבוצי (ופסק דין הצהרתי) - מעשה בית דין כלפי צדדים שלישיים או תקדים מחייב?	29
ההקשר התעשייתי - כלי עזר לפירוש	ב30
פרשנות על רקע חוק או שינויו של חוק	ג30
על דקדוקי לשון וניסוח	ד30
פירוש שינויים והשלמות	31
פרשנות הסכם שנכרת לפני כ- 40 שנה	32
פרשנות תכליתית	32
על ההשלכות על מערכת יחסי העבודה	א32
על פירוש הצמדת תנאי עבודה	א32

שונות

תום לב ביישום הסכם קיבוצי וחובת היוועצות	ד32
אכיפת הסכם קיבוצי	34
הגשת הסכם קיבוצי לבית הדין (והפניה לענין ידיעה שיפוטית)	35
ההסכם הקיבוצי כנורמה מחייבת בחוקים אחרים	35
חובת תשלום פיצויים על הפרת הסכם קיבוצי	37

הגדרת הסכם קיבוצי

הפניות:

- א. פסיקה לענין סוגי ההסכמים הקיבוציים והיקפם, ראה בפרק 10.1.3 לקובץ, להלן.
 ב. לענין משא ומתן קיבוצי, ראה פסיקה בפרק 10.1.1 לעיל.

כדב"ע לה/3-7, ראובן ושמעון - מדינת ישראל¹, נפסק בין היתר כלהלן:

"...מאז 1957, משמעות מוגדרת במשפט הישראלי לדיבור **הסכם קיבוצי**, הוא הוגדר בסעיף 1 לחוק הסכמים קיבוציים², ומן הראוי לציין שההגדרה היא כללית ולא, כפי שתמצא בהגדרות אשר בחוקים אחרים, לענין חוק זה. אותו חוק מביא לשדה המשפט הישראלי אינסטיטוציה משפטית חדשה, בתחום שקודם לכן חל עליו המשפט המקובל בלבד..."

...כל אימת שבהסכם קיבוצי מדובר - להסכם קיבוצי כמשמעותו בחוק הסכמים קיבוצים הכוונה, אלא אם מחוק אחר למדים על הרחבת המושג

1 דב"ע לה/3-7, ראובן ושמעון - מדינת ישראל; פד"ע כרך ז, עמ' 120. ראה בג"ץ לענין פסק דין זה, בהמשך הטקסט.

2 ראה בפרק 10.1 לעיל וההערות שם.